

Aleg. 177.

Sprawozdanie

Komisji administracyjnej o administracji krajowego funduszu pożyczkowego na budowę koszar dla wojska za r. 1893.

Wysoki Sejmie!

Aleg. 1. Fundusz pożyczkowy na budowę koszar, którego powstanie uwidocznione w al. 1,
Aleg. 2. a pożyczki udzielone gminom oraz raty spłacone przez gminy po koniec 1893 w Aleg. 2. wynosił 31. grudnia 1893 1,377.777 zł. 07 ct. a mianowicie:

należytości od gmin	1,186.680 zł. 16 ct.
zapas kasowy	191.096 „ 91 „

Doliczywszy do zapasu kasowego raty, które gminy obowiązane są zapłacić w ciągu 1894 roku a których suma wynosi: 112.451 zł. 94 ct., mamy 304.548 zł. 85 ct., które mi fundusz koszarowy w ciągu 1894 r. rozporządzać może.

W końcu 1893 r. zostały wydane następujące jeszcze nie zrealizowane promesy :

1. Czortków (z 1892 r.) reszta	} płatne w 1894. i 1895 r.	35 000 zł.
2. Kołomyja (z 1893 r.) —		52.000 „
3. Nowy Secz (z 1892 r.) —		30.000 „
4. Przemyśl (z 1892 r.) —		100.000 „
5. Tarnów (z 1893 r.) reszta		150.000 „
6. Trembowla (z 1892 r.) —		15 000 „
7. Żółkiew (z 1893 r.) —		150.000 „

do wypłaty w latach 1896 do 1900.

Razem 532.000 zł.

Odrzuciwszy zatem promesę wydaną Żółkwi, płatną od 1896 r. otrzymamy sumę 382.000 zł. A ponieważ fundusz koszarowy będzie miał w 1894 r. 304.548 zł. do rozporządzenia, zatem pozostanie jeszcze na rachunek wydanych już promes 78.000 zł. do wypłacenia w 1895 r. Przychody w r. 1895 będą wynosiły około 112.000 zł. Pozostanie więc w r. 1895 około 34.000 zł. dla zadość uczynienia dalszym żądaniom gmin, mających budować koszary, czyli innemi słowy fundusz koszarowy w latach 1894 i 1895 jest prawie wyczerpanym.

Dnia 6. Grudnia 1893 r. wniosła gmina miasta Gródka prośbę o pożyczkę 50.000 zł. na budowę koszar dla jednego batalionu piechoty. Ponieważ jednak gmina nie przedłożyła

żadnych dokumentów, żądaniu jej dotychczas nie uczyniono zadość. Na budowę tych koszar kładzie wielki nacisk Komenda 10. korpusu i c. k. Namiestnictwo, a wobec stanu funduszu koszarowego Wydział krajowy po uzupełnieniu podania gminy Gródek żądanymi dokumentami, mógłby jej wydać promesę płatną w 1895 i 1896 r. którą można wyeskontować w banku krajowym.

W kwietniu 1892 r. polecił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu, ażeby przeprowadził z c. k. Rządem rokowania w celu uzyskania zasiłku z c. k. Skarbu dla gmin a względnie dla kraju na budowę koszar. W wykonaniu tej uchwały udał się Wydział krajowy do c. k. Namiestnictwa z prośbą o ułożenie wspólnie z kompetentnymi władzami wojskowymi programu budowy koszar dla wojska. Program ten znajduje się w sprawozdaniu komisji administracyjnej o administracji funduszu pożyczkowego na budowę koszar za rok 1892. Zarazem oznajmiło c. k. Namiestnictwo w swej odezwie z 16. grudnia 1892, że zamierza przedłożyć program budowy koszar c. k. Ministerstwu obrony krajowej, z wnioskiem na coroczne udzielanie z c. k. Skarbu państwa funduszowi krajowemu bezprocentowych zaliczek zwrotnych. W odezwie do c. k. Namiestnictwa z 9. Maja 1893 r. przedstawia Wydział krajowy że krajowy fundusz pożyczkowy dla koszar został do końca 1895 r. w zupełności wyczerpany, że przeto w latach 1894 i 1895 nie mógłby żadnych innych pożyczek udzielać jak te, na które promesy zostały już wydane. Gdy jednak wobec tak obszernego programu budowy koszar zachodzi potrzeba obmyślenia środków na wypadek faktycznego przystąpienia do budowy koszar promesami nie objętych, przeto uprasza Wydział krajowy c. k. Rząd, aby zechciał przyjąć na siebie zrealizowanie promes udzielonych gminie miasta Tarnowa na pożyczkę w kwocie 200.000 zł. i gminie miasta Przemyśla 100.000 zł.

Gdy jednak gmina miasta Przemyśla wniosła do Wydziału krajowego prośbę o udzielenie jej zamiast 100.000 zł. kwotę 145.000 zł. zwrotnych w 25 latach, którą Wydział krajowy nie mógł uwzględnić, odniosła się gmina miasta Przemyśla z tą prośbą do c. k. Namiestnictwa, a Wydział krajowy odezwą z 11. listopada 1893 r. prośbę rzeczoną usilnie poparł. Dotąd jednak nie otrzymał Wydział krajowy odpowiedzi od c. k. Rządu.

Żądanie zasiłku z c. k. Skarbu dla gmin a względnie dla kraju na budowę koszar jest ze wszech miar słusznem, a to ze względu, że w chwili gdy ustawa kwaterunkowa z roku 1879 postanowiła, że nie państwo ale pojedyncze kraje koronne obowiązane są dostarczać koszar dla wojska istniało bardzo wiele koszar rządowych w Austrii wyższej i niższej, Czechach, Morawie i innych krajach koronnych, w Galicyi zaś istniało ich bardzo mało. Wedle urzędowego wykazu Min. wojny z 1886 r. stała 51 batalionów 2-go (wiedeńskiego) korpusu w koszarach rządowych, a tylko 7 batalionów, t. j. niespełna $\frac{1}{3}$ część stała w koszarach będących własnością kraju, gmin lub osób prywatnych. W Czechach było $\frac{3}{4}$ wojsk pomieszczonych w koszarach rządowych a tylko $\frac{1}{4}$ w koszarach należących do kraju, gmin lub do prywatnych. Natomiast w Galicyi zaledwie $\frac{1}{3}$ część była pomieszczona w koszarach rządowych a $\frac{2}{3}$ trzeba było ułożyć w koszarach dostarczanych przez kraj, gminy lub prywatnych ludzi.

Od tego czasu przeniesiono komendę korpusną z Berna do Przemyśla, liczba pułków kawalerii oraz innych oddziałów mających konsystować w Galicyi wzrosła i wciąż jeszcze wzrasta. Wskutek tego rośnie zapotrzebowanie koszar. Wobec tych wyjątkowych okoliczności, ponieważ ustawa kwaterunkowa nakłada na Galicyę niepomierne ciężary, słusznem jest, aby Wydział, wykonując uchwałę Wysokiego Sejmu z kwietnia 1892 r. domagał się od Wysokiego Rządu zasiłku dla gmin a względnie dla kraju na budowę koszar.

Ustawa z 1879 r. jest nietylko uciążliwą zwłaszcza dla Galicyi. Przepisuje ona tak wiele formalności, że lata całe trwają nim zapadnie postanowienie, że na jakimś placu koszary mają być budowane. Powtórę zawiera ona wiele luk. Brak w niej postanowień o szpitalach, o tak zwanych domach wczasu (Marodehäuser), o magazynach dla popolitego ruszenia. Na-

reszcie stała się ona jeszcze cięższą z powodu jej wykonania. W koszarach normalnych płaci bowiem skarb państwa za jednego żołnierza 6 ct. Dziennie, a za żołnierza w koszarach dorywczych tylko 3 5 ct. Chcąc zatem powstrzymać niepomierny wzrost kosztów, wynikający z pomieszczenia wojska w koszarach normalnych, wydano: „Anleitung für die Anlage von neu zu erbauden Kaserne“ licząca 741 paragrafów i usiłowano na mocy któregoś z tych paragrafów nowo zbudowane koszary klasyfikować jako dorywcze. Chcąc wszystkim wymaganiom zadośćuczynić trzeba budować pałace. Koszary w Götting i Bisenz, każda na jeden pułk kawalerii, kosztowały po 1,200.000 zł. Miasto Oedenburg wybudowało koszary pod dozorem zarządu wojskowego i mimo to musiało prowadzić proces o uznanie ich za normalne koszary. Wydział krajowy morawski wybudowawszy kosztem kraju koszary w Bernie musiał trzy lata walczyć o uznanie ich za normalne.

Nie dziwnego zatem, że sprawa budowy koszar przewleka się, i że w interesie sprawy samej, jakoteż i w interesie krajów koronnych, obowiązanych dostawić koszary wojsku należy się domagać zmiany ustawy kwaterunkowej z 1879 r.

Przy tem należy zwrócić uwagę gmin, mających dostarczać koszary dla wojska, na system barakowy, wydoskonalony przez Eksc. feldmarszałka porucznika Juliana Roszkowskiego komendanta Przemyśla, który jest i lepszym i o jakie 30% tańszym od zwyczajnych koszar. System ten może być zastosowanym wszędzie, gdzie grunt nie jest zbyt drogi, gdyż wymaga większego placu, aniżeli jeden duży, kilkupiętrowy gmach. Baraki mogą być także klasyfikowane jako koszary normalne, jeżeli są murowane, zawierają wszelkie wymagane ubikacje i odpowiadają żądanym rozmiarom co do powierzchni i sześcienu. Plany takich normalnych koszar barakowych znajdują się w dyrekcji inżynierii 1. 10. i 11. korpusu i interesenci mogą je tam oglądać.

Po koniec zeszłego roku doszły nareszcie do końca, długo bardzo toczące się negocjacje między c. k. Rządem a pewnym kapitalistą, mającym budować pod Krakowem koszary dla 3 szwadronów kawalerii na własny rachunek. Byłoby pożądanem aby i w innych miastach znajdowali się tacy przedsiębiorcy, coby ułatwiło kwestyę dostarczania koszar dla wojska.

Nareszcie na podstawie uchwały Wysokiego Sejmu z 5. kwietnia 1892 r. zezwolił Wydział krajowy gminie miasta Rzeszowa na skonwertowanie wszystkich dotychczasowych pożyczek koszarowych na kwotę ogólną 92.637 zł. 38 ct. do spłaty w 12 latach, gminie Sanok na taką samą konwersyę dotychczasowych pożyczek w ogólnej kwocie 70.511 zł. do zwrotu w latach 16, a gminie Czortków zezwolono na spłatę pożyczki w kwocie 45 000 zł. w ciągu lat 20.

Na podstawie powyższych wywodów wnosi komisya administracyjna:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sprawozdanie Wydziału krajowego o administracji krajowego funduszu pożyczkowego na budowę koszar dla wojska za r. 1893 Sejm przyjmuje do wiadomości.
2. Wzywa się Wysoki Rząd, aby wniósł do Rady Państwa nowy projekt ustawy kwaterunkowej.

Zastępca przewodniczącego

S. Koziembrodzki.

Sprawozdawca

Popowski.

Alegat 1. do Sprawozdania Komisji administracyjnej Ls 1309/94.

Stan funduszu pożyczkowego na budowę koszar przedstawia się z końcem roku 1893 jak następuje:

Należytości czynne od gmin.	1,186.680 zł. 16 ct.
Zapasy kasowy w przybliżeniu	191.096 „ 91 „
				razem	.	1,377.777 zł. 07 ct.

i powstał:

1. z uchwalonego 11. stycznia 1888 kredytu	.	1,000.000 zł. — ct.
2. z kredytu uchwalonego 5. kwietnia 1892	.	200.000 „ — „
3. „ „ 24. września 1892	.	80.000 „ — „
4. z byłego funduszu ochotników wcielonego do funduszu koszarowego (LW. 58614/93)	.	51.749 „ 43 ¹ / ₂ „
5. z chwilowych lokacji a) po koniec roku 1892	.	40.917.81
b) za I. półrocze 1893	.	2.620.25 43.538 „ 06 „
6. z 6% odsetek zwłoki: a) po koniec roku 1892	.	2.187.25 ¹ / ₂
b) za I. półrocze 1893	.	302.32 2.489 „ 57 ¹ / ₂ „
razem j. w.	.	1,377.777 zł. 07 ct.

U w a g a: Zapas kasowy z końcem roku 1893 może być wykazany obecnie tylko w przybliżeniu, a to z powodu, że nieprzeprowadzono jeszcze obrachunku z funduszem krajowym co do należących się funduszowi koszarowemu odsetek z chwilowych lokacji za II. półrocze 1893, obrachunek taki może przeprowadzić Oddział rachunkowy dopiero przy sporządzeniu ścisłego zamknięcia rachunku za rok 1893 do czego termin ustanowiony został przez Wysoki Sejm do końca marca każdego roku. Wedle ścisłego zamknięcia rachunku za rok 1892 stan funduszu koszarowego wynosił 1,243.105 zł. 06¹/₄ ct.

a to: Należytość od gmin	1,069.434 zł. 78 ct.
Zapasy kasowy	173.670 „ 28 ¹ / ₂ „

Alegat 2. do sprawozdania komisji administracyjnej. Ls. 1309/94.

Liczba porządkowa	Nazwa gminy	Wyplacono gminom po koniec roku 1893		Spłacone raty pożyczek po koniec roku 1893		Wysokość rocznych rat w r. 1893		Ostatnia rata		U w a g a
		Nr. pożyczek	Zł. w. a.	zł.	ct.	zł.	ct.	przypada		
								zł.	ct.	
1	Bochnia . . .	1-a	16.000	5.999	94	1.333	32	1/7	1901	<p>LW. 45917/93. Uchwalono 45.000 zł. w ratalnych ratach po 10.000 zł. Spłata od 1/4 1895 w 20 latach po 2.250 zł.</p> <p>Wszystkie pożyczki skonwertowano w jedną LW. 11.433/93 rozłożono na lat 12 od 1/4 1893.</p> <p>przyręczono do L. W. 13960/1893 skonwertować w jedną pożyczką do spłaty w 16 latach od 1/4 1893.</p>
		2-a	8.000	2.999	97	666	66	1/7	1901	
		3-a	7.000	2.625	04	583	32	1/7	1901	
2	Brzeżany . . .	1-a	4.000	4.000	—	—	—	—	—	
		1-a	12.000	10.800	—	1.200	—	1/7	1894	
		2-a	6.000	4.000	—	500	—	1/10	1897	
3	Czortków . . .	1-a	15.000	6.875	34	1.250	—	1/7	1900	
		2-a	5.000	1.872	—	416	—	1/7	1901	
		3-a	10.000	—	—	—	—	1/7	1914	
4	Gródek . . .	1-a	20.000	16.666	68	1.666	66	15/12	1895	
5	Jarosław . . .	1-a	35.000	17.504	—	2.916	—	1/7	1899	
		2-a	7.000	3.492	—	582	—	1/7	1899	
		3-a	150.000	50.000	—	12.500	—	1/7	1901	
		4-a	15.000	1.250	—	1.250	—	1/7	1904	
6	Jaworów . . .	1-a	20.000	1.500	—	1.000	—	1/1	1912	
		2-a	18.000	900	—	900	—	1/7	1912	
7	Kołomyja . . .	1-a	30.000	18.750	—	2.500	—	1/1	1898	
8	Kraków . . .	1-a	60.000	15.000	—	5.000	—	1/7	1902	
		2-a	100.000	—	—	8.336	—	1/7	1905	
9	Lwów . . .	1-a	60.000	35.000	—	5.000	—	1/7	1898	
10	Łańcut . . .	1-a	2.000	498	—	166	—	1/7	1902	
11	Nowy Sącz . . .	1-a	25.000	11.451	—	2.082	—	1/1	1900	
		2-a	10.000	3.333	36	833	34	1/7	1901	
12	Przemysł . . .	1-a	15.000	13.750	—	1.250	—	1/7	1894	
		2-a	10.000	8.320	—	832	—	1/7	1895	
		3-a	20.000	4.165	—	1.666	—	1/1	1903	
		4-a	20.000	3.332	—	1.666	—	1/7	1903	
		5-a	90.000	4.500	—	4.500	—	1/7	1912	
13	Rzeszów . . .	1-a	132.000	47.802	62	7.720	—	1/7	1904	
14	Sanok	1-a	80.700	15.308	—	4.406	—	1/7	1908	

Liczba porządkowa	Nazwa gminy	Wyplacono gminom po koniec roku 1893		Wyplacone raty pożyczek po koniec roku 1893		Wysokość rocznych rat w 1893 *)		Ostatnia rata przypada		U w a g a
		Nr. pożyczek	Zł. w. a.	zł.	ct.	zł.	ct.			
15	Stanisławów	1-a	60.000	35.000	—	5.000	—	1/7	1898	
		2-a	40.000	13.328	—	3.332	—	1/7	1901	
16	Stryj	1 a	22.000	8.249	91	1.833	32	1/7	1901	
		2-a	25.000	3.124	98	2.053	32	1/7	1904	
		3-a	14.000	1.752	—	1.163	—	1/7	1904	
17	Tarnopol . . .	1-a	25.000	8.328	—	2.082	—	1/7	1901	
		2-a	50.000	8.332	—	4.166	—	1/7	1903	
18	Tarnów	1-a	50.000	—	—	2.984	—	15/7	1905	
19	Trembowła . .	1-a	160.000	41.000	—	7.000	—	1/7	1910	
20	Złoczów	1-a	6.000	5.750	—	500	—	1/1	1894	
		2-a	25.000	4.180	—	2.082	—	1/7	1903	
21	Żółkiew	1-a	30.000	3.000	—	1.500	—	1/7	1911	
		2-a	120.000	—	—	6.000	—	1/7	1913	
Razem			1,629.700	443.019	84	112.451	94			

*) Mówimy dla tego w 1893, że suma ta zmienia się; wzrasta gdy się nowe pożyczki wydaje, a zmniejsza w razie gdy Wydział zezwala na spłacanie jej przez dłuższy przeciąg lat, lub gdy się jaka pożyczka umorzy.

Porównanie:

Wyplacono pożyczek	1,629.700 zł. — ct.
Spłacono ratami	443.019 „ 84 „
Pozostaje należność od gmin z końcem roku 1893	1,186.680 zł. 16 ct.